

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р **Светлана Георгиева Димитрова-Гюзелева, НБУ**,
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (научна специалност:
05.07.03. Методика на обучението по чужд език /английски/)

за придобиване на образователната и научна степен „**доктор**“ в област на висшето образование 1. *Педагогически науки*, професионално направление 1.3. *Педагогика на обучението по ...*, научна специалност: *Методика на обучението по съвременни езици*, с кандидат **ст. преп. Албена Димитрова Стефанова**, УНСС (докторант на самостоятелна подготовка към ДП „Методика на обучението по съвременни езици“ на НБУ)

Тема на докторантската дисертация: *Формиране на комуникативна компетентност по английски език за специални цели чрез работа със специализиран текст*

1. Данни за докторантката

От автобиографията на Албена Стефанова личи, че образованието ѝ е протекло по целенасочен и високоспециализиран начин (завършила е ФКНФ на СУ „Св. Климент Охридски“ през 1994 г. като магистър-филолог с английски и португалски език, като успоредно с това е и дипломиран бакалавър по „Теория и история на дипломатията“), а професионалната ѝ реализация е осъществена в двете най-съществени приложни сфери на филологическата квалификация – превод¹ и преподаване на английски език като чужд (вкл. и за специфични цели на студентите от УНСС и Академията на МВР). От 1998 г. Албена Стефанова е старши преподавател по английски език към Катедра „Чужди езици и приложна лингвистика“ на Факултета по „Международна икономика и политика“ на УНСС. За постиженията по пътя на академичното и професионалното ѝ израстване може да се съди по разнообразието от специализирани езикови курсове на бакалавърско ниво, които води в УНСС (напр. за студентите от специалност „Европеистика“, „Международни отношения“, „Международни икономически отношения“, „Политология“, „Икономика и управление“ и др.), по участието ѝ в разработването на учебни програми по специализиран чужд език и провеждането на специализирани езикови изпити; както и по активното ѝ участие в иницирането и осъществяването на редица образователни и научноизследователски проекти в УНСС (напр. вътрешен проект за целева субсидия за НИД на УНСС през 2016 г. на тема „*Усъвършенстване на комуникативните умения по английски език на студентите в УНСС за успешно общуване в професионална среда*“; проект за обучение на тема „*Ефективни техники за комуникация и работа с родители*“ към Института за следдипломна квалификация при УНСС, предназначено за педагогически специалисти, като част от продължаващата им квалификация и др.), по издаденото през 2015 г. от Издателството на УНСС учебно помагало

¹ За издателство „Лист“ превежда от английски на български език следните издания: "Стинг" от М. Бронсън, "Шуберт" от Б. Търнър и "П. И. Чайковски" от М. Полард, а в началото на своята професионална кариера е преводач за Бостънска консултантска група към програма ФАР.

Примерни тестове за държавен изпит по английски език като втори чужд за направления „Икономика с чуждоезиково обучение“ и „Политически науки“ и по рецензираното от нея издание на издателство „Логис“ Английско-български речник по търговия на дребно.

Членството на Албена Стефанова в БАПА-IATEFL, Българската асоциация на преподавателите по английски език (тя е секретар на организационния комитет на БАПА в периода 2014-2018 г. и активно участва в организирането на годишните конференции на асоциацията в този период), както и участието ѝ с доклади в 11те научни конференции в България (5) и в чужбина (6 - в Япония през 2014 г., в Чехия през 2016 г, във Великобритания през 2017 и 2018 г., в Литва и в Швейцария през 2018 г.) и 3те ѝ публикации по темата на дисертацията свидетелстват за нейната съпричастност към живота на професионалната общност, както и за широката палитра и значимост на нейните научноизследователски и теоретико-приложни търсения (за съжаление, докторантката не е предоставила справка за цитирания на нейните публикации и научноизследователска дейност).

2. Оценка на докторантската дисертация

Докторантската дисертация на Албена Стефанова е посветена на тема, която отговаря на образователните потребности у нас и е особено актуална в контекста на съвременното специализирано чуждоезиково обучение, защото е свързана с успешната професионална реализация на младите хора в България, за осигуряването на която е нужно у обучаваните да се изградят умения за ефективно общуване на чуждия език в професионална среда, базирани на задълбочени специализирани знания на чуждия език по професията. Целта на изследването е ясно дефинирана и постижима: първоначално да се обоснове необходимостта от въвеждането на иновативна образователна технология в обучението по чужд език за специални цели като част от кариерното развитие на студентите по икономика от УНСС (авторката установява дефицит по отношение на традиционно използваните учебни материали и методи на обучение), а в последствие и да бъде създаден и апробиран методически модел от последователно изпълнявани езикови задания и интерактивни дейности за развиване на функционална комуникативна компетентност у целевата група студенти чрез работа със специализиран текст. Основаната хипотеза е, че разчупването на класическия граматико-преводен модел при преподаването на чужд език за специални цели и ориентирането на обучението към изграждане на функционална комуникативна компетентност в конкретната професионална сфера на база работа със специализиран текст създава предпоставки за по-успешното и пълноценно усвояване на езиковите знания и речевите умения от обучаваните и повишава мотивацията им в учебния процес. Предметът и обектът на изследването са прецизно и подробно описани, а избраната методология на изследване, която предполага критичен анализ на достъпната теоретична литература и осмисляне на добрите практики в национален и световен план и преподавателския опит в преподаването на чужд език за специални цели, последвани от събиране и анализ както на обективни емпирични данни, така

и на по-субективни, качествени данни за мнението на студентите и преподавателите за ефективността на предложената от докторантката иновативна образователна технология, отговаря на поставената цел и задачи на дисертационния труд .

Самата дисертация на Албена Стефанова има подчертано интердисциплинарен и практико-приложен характер – тя е породена от преподавателската практика и е предназначена да я подобри, като доведе обучаваните специалисти до по-добри резултати в езикоусвояването и професионалната им реализация чрез внедряването на новаторски подходи и техники, почерпени от няколко научни и приложно-изследователски области (методика на чуждоезиковото обучение и езикоусвояване, текстова лингвистика и теория за межкултурното общуване). От синтеза на научните теории в областта на лингвистиката и педагогиката (вкл. и най-съвременните концепции за същността на чуждоезиковата комуникативна компетентност, отразени в ревизирия вариант на Общоевропейската езикова рамка, поставяща уменията за межкултурно общуване и медиация/превод наравно с рецептивните и продуктивните умения на обучаваните - четене, слушане, говорене и писане), надграждането на добрите практики в чуждоезиковото усвояване (съвременните хуманистични подходи и интерактивни форми на езиково обучение) и обучението по чужд език за специални цели, както и на база осмисляне на натрупания личен преподавателски опит от докторантката е конструиран нов методически модел за работата със специализиран текст, включващ определена последователност от дейностно-ориентирани езикови задачи, който води до формирането на желаната функционална комуникативна компетентност по чуждия език за пълноценна употреба от младите специалисти по икономика в съответната професионална област. Този модел (както в процедурно, така и в съдържателно отношение – т.е. ведно с авторските задачи за работа със специализиран текст на английски език в областта на икономиката), експериментално апробиран в емпиричната част от изследването и със статистически доказан ефект и приложимост, е и основният приносен момент на дисертационния труд на докторантката. Той би могъл да бъде полезен на по-широк кръг от педагогически специалисти в областта на специализираното чуждоезиково обучение (не само във висшето образование), които да го репликират в своята област, за да подобрят подготовката на обучаваните професионалисти за ефективно общуване на чуждия език в професионална среда. Моделът може да се използва и от авторите на учебници и учебни помагала за преподаване на специализиран език, които да разработят подходящи за конкретния учебен контекст авторски материали и автентични задачи за развиване на професионално-ориентирана комуникативна компетентност по чуждия език чрез работа с автентичен специализиран текст.

Накрая, като научен ръководител на Албена Стефанова, изказвам своята удовлетвореност от съвместната ми работа с нея. Тя е не само опитен практик, мотивиран и отговорен в своята работа със студентите от УНСС, но и самостоятелно мислещ и действащ изследовател, активно участващ в живота на професионалната колегия и допринасящ за разпространението на добрите практики в специализираното чуждоезиково обучение. Представената от нея

докторантска дисертация е завършен, интердисциплинарен, самостоятелно изготвен и добре структуриран научен труд, подплатен с академически издържано експериментално изследване, третиращ интересен и актуален проблем от методиката на специализираното чуждоезиково обучение, с голяма значимост в контекста на съвременното професионално образование и подчертан принос за практиката. Авторефератът коректно отразява основното съдържание на дисертационния труд. Докторантката има достатъчен брой публикации по темата на дисертацията и е издала учебно помагало по специализиран английски език за студентите, с които работи; активно участва в редица образователни и научни проекти на национално и европейско ниво, както и в множество национални и международни форуми на преподавателите по чужд език.

Всичко това ми дава достатъчно основание и увереност да препоръчам на уважаемото научно жури да даде положителна оценка на докторантската дисертация *Формиране на комуникативна компетентност по английски език за специални цели чрез работа със специализиран текст* (в едно с публикациите на докторантката по темата) и да присъди на **Албена Димитрова Стефанова** образователната и научна степен „**доктор**” в област на висшето образование 1. *Педагогически науки*, професионално направление 1.3. *Педагогика на обучението по...* , научна специалност *Методика на обучението съвременни езици*.

31.07.2018 г.

Подпис:

доц. д-р Св. Димитрова-Гюзелева